

Kuo pasirūpinti prieš išvykstant?

Informuokite apie išvykimą toliau nurodytas institucijas:

- Nacionalinį gyventojų registrą (norv. Folkeregister) informuokite internetu <https://www.skatteetaten.no>
- Norvegijos mokesčių agentūrą (norv. Skatteetaten) galite informuoti užpildę el. formą [RF1402E](#) arba išsiuntę užpildytą formą adresu:
Skatteetaten
Postboks 9200 Grønland
NO - 0134 OSLO
- Nutraukite [NAV](#) mokamas išmokas.
- Jei turite vaikų, praneškite apie išvykimą mokyklai, darželiui ar kitai ugdymo įstaigai. Įspėjimo terminas paprastai yra vienas mėnuo, tačiau rekomenduojame teirautis konkrečioje mokykloje.
- Palikite prisijungimus prie „[Altinn](#)“ sistemos, pasitikrinkite, ar galite susigrąžinti permokėtus mokesčius.
- Nutraukite nuomos sutartį, susigrąžinkite sumokėtą užstatą, sumokėkite visus komunalinių paslaugų (dujų, elektros) ir kitus priklausančius mokesčius, informuokite paslaugų (televizijos, interneto, mobiliojo ryšio ir pan.) teikėjus.

Kokiais dokumentais pasirūpinti?

- Darbo sutartys, algalapiai.
- [PD U1 \(N-301\)](#), jei planuojate grįžę pretenduoti į nedarbo išmokas Lietuvoje.
- [PD U2 \(SED U008\)](#), jei jau Norvegijoje gaunamą nedarbo išmoką (norv. Dagpenger) norite perkelti į Lietuvą (išmoka gyvenant Lietuvoje gali būti mokama tris mėnesius).
- Pažymos, rodančios socialinių įmokų mokėjimą (trygdeavgift), kurių reikia susumuoti Norvegijoje įgytą darbo stažą, Lietuvoje gauti motinystės ar ligos išmokas.
- Pažyma apie socialinio draudimo laikotarpius (A1). Pažymą galima gauti www.nav.no
- Dokumentai, įrodantys vaikų pabaigtą ugdymo programą ar jos dalį; pažymos iš lituanistinės mokyklos (jei mokytasi).
- Norvegijoje įgyti diplomai, rekomendacijos ir pan.
- Medicininių įstaigų išrašai.

Grįžimas su vaikais

Grįždami su vaikais, iš anksto pasidomėkite, kokią ugdymo įstaigą jie galėtų lankyti, su pasirinkta mokykla aptarkite adaptacijos klausimus ir pateikite prašymą stoti į eilę mokytis (internetu arba mokykloje). [Iš užsienio grįžtantiems vaikams numatyta pagalba](#): didesnis finansavimas, individualizuota pagalba integruojantis, išlyginamosios klasės, papildomos lietuvių k. pamokos ir pan. Lietuvoje auga specializuotų mokyklų iš užsienio grįžusiems vaikams integruoti [tinklas](#).

Vaikas, kurio gimimo metu bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, net jei gimė užsienyje, įgyja Lietuvos Respublikos (LR) pilietybę. Vaikai, kurie gimdami įgijo Lietuvos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę įgijo iki 18 metų, gali išsaugoti daugybę pilietybę.

[Norvegijoje gimusio vaiko įtraukimas į apskaitą](#)

Jei bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, vaiko gimimas turi būti įtrauktas į apskaitą Lietuvoje. Dokumentus dėl Norvegijoje gimusio vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą ir pirmojo Lietuvos Respublikos paso išdavimo turi pateikti vienas iš vaiko tėvų, Lietuvos Respublikos pilietis.

[Teiktini dokumentai:](#)

- [prašymas](#) įtraukti vaiko gimimą į apskaitą;
- Norvegijoje išduotas ir legalizuotas vaiko gimimo liudijimas bei vertimas į lietuvių k. (norv. *Fødselsattest*);
- tėvų asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai.

Dokumentus dėl vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą galima pateikti tiesiogiai civilinės metrikacijos įstaigai Lietuvoje, [LR ambasada Norvegijoje](#) arba internetu per [Registru centrą](#).

Norvegijoje gimusio vaiko gimimo liudijimą išduoda Norvegijos mokesčių inspekcija (norv. *Skatteetaten*). Norvegijos gyventojų registro (norv. *Folkeregistre*) išduotą gimimo liudijimą, patvirtintą pažyma Apostille ir išverstą į lietuvių kalbą, legalizuoja Apskritis valdytojo įstaiga (norv. [Statsforvalteren \(anksčiau Fylkesmannen\)](#)).

Pirmieji žingsniai grįžus į Lietuvą

1. Gyvenamoji vieta. Deklaruokite gyvenamąją vietą per 1 mėn. internetu www.epaslaugos.lt arba nuvykę į savivaldybę ar seniūniją, kurioje gyvenate.
2. Privalomasis sveikatos draudimas (PSD). Jeigu grįžę iš Norvegijos kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, [sumokėkite PSD įmokas](#).
3. Sveikatos priežiūros įstaiga. Pasirinkite ir prisiregistruokite medicinos įstaigoje, kuri yra [sudariusi sutartį su teritorine ligonių kasa](#) dėl paslaugų teikimo ir apmokėjimo.
4. Banko sąskaita. Dauguma bankų leidžia atsidaryti sąskaitą internetu. Turėdami el. bankininkystę ir prisijungimo duomenis prie elektroninių valdžios vartų galėsite registruotis ir teikti prašymus įvairioms institucijoms, deklaruoti gyvenamąją vietą.
5. Darbas. Jeigu darbo ieškosite tik grįžę – [registruokitės Užimtumo tarnyboje](#) (UŽT). Čia jums padės susirasti darbą arba persikvalifikuoti.
6. Išmokos. Jeigu grįžę neturite pajamų, galite susumuoti Norvegijoje įgytą darbo stažą ir kreiptis dėl socialinių išmokų į „[Sodra](#)“ arba [gyvenamosios vietos savivaldybę](#).

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD)

Lietuvoje apdraustuoju laikomas tas, už kurį mokamos PSD įmokos arba kuris jas moka. Jei grįžę kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, PSD įmokas turite [mokėti savarankiškai](#). Įmokas reikia mokėti nuo pat gyvenamosios vietos deklaravimo Lietuvoje pradžios. Apsidraudę pasirinkite pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir šeimos gydytoją.

Kas draudžiamas valstybės lėšomis?

- Moksleiviai ir dieninių studijų studentai
- UŽT registruoti bedarbiai
- Vienas iš tėvų, auginantis vaiką iki 8 m. arba bent du nepilnamečius vaikus
- Asmenys, gaunantys bet kurios rūšies pensiją
- Kitos asmenų grupės, kurias galite rasti www.vlk.lt

Jei nedeklaravote savo išvykimo į Norvegiją, Lietuvoje jums galėjo susikaupti [PSD skola](#). Taip atsitinka todėl, kad PSD įmokas renkanti „Sodra“ neturėjo duomenų apie išvykimą ir taikė jums prievolę mokėti PSD įmokas. Asmuo gali būti draustas PSD tik vienoje šalyje, tad jei buvote draustas Norvegijoje, o Lietuvoje tuo tarpu susikauptė skola, ją galite panaikinti „Sodrai“ pateikę A1 pažymą iš [NAV Social Insurance and Contributions](#). Ją galima pateikti prisijungus prie asmeninės „Sodros“ paskyros, siunčiant el. paštu info@sodra.lt (laiškas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu) arba kreipiantis į teritorinį „Sodros“ skyrių.

Norvegijoje įgytų diplomų pripažinimas Lietuvoje

Jeigu aukštąjį išsilavinimą įgijote Norvegijoje ir ketinate toliau studijuoti Lietuvoje, jums reikės [įgyto diplomo pripažinimo](#). Jį atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba [įgaliotoji aukštoji mokykla](#). Jeigu grįžę planuojate įsidarbinti, apie jūsų kvalifikacijos tinkamumą spręs pats darbdavys.

Užsienyje įgyto mokslo (meno) daktaro laipsnio pripažinimą atlieka [Lietuvos mokslo taryba](#).

Lietuviams, užsienyje praleidusiems bent 3 m., stojant į aukštąsias mokyklas pridedamas vienas papildomas konkursinis balas.

Norvegijoje įgytų kvalifikacijų pripažinimas

Ar jums reikės įrodyti įgytą kvalifikaciją Lietuvoje priklauso nuo profesijos: ar ji yra reglamentuojama (pvz., taikoma medicams, teisininkams, mokytojams ir kitoms profesijoms, kurias galite patikrinti [Reglamentuojamų profesijų sąrašė](#)), ar ne. Reglamentuojamas profesijas pripažįsta atskirai prie atitinkamų ministerijų esančios komisijos.

Darbas grįžus į Lietuvą

Lietuva grįžtantiesiems gali pasiūlyti įvairiausių darbo vietų. Darbo užmokestis Lietuvoje jau ilgą laiką kyla, remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, vidutinis atlyginimas nuo 2018 m. iki 2022 m. padidėjo net 83,5 %. Grįžę galite [registruotis UŽT](#), kur gausite pagalbą ieškodami darbo, galėsite įgyti naują kvalifikaciją, tobulinti esamas kompetencijas. UŽT svetainėje galima rasti ir [paklausių profesijų sąrašą](#), kuris atnaujinamas pagal kiekvieno mėnesio laisvų darbo vietų skaičių.

Ieškodami darbo internete atkreipkite dėmesį ne tik į plačiai žinomus Lietuvos darbo paieškos tinklapius (cvonline.lt, cvbankas.lt, cv.lt, [LinkedIn](https://www.linkedin.com)), bet ir į specialiai grįžtantiesiems iš užsienio skirtus projektus: [Gal i](#)

[Lietuvą, Work In Lithuania](#). Šalyje sparčiai plečiasi ir tarptautinės įmonės, ieškančios patirties užsienyje turinčių, anglų ir kitomis kalbomis kalbančių darbuotojų.

Nuotolinis darbas

Lietuva su Norvegija turi [dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį](#), apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse. Pagal šią sutartį, pajamos yra apmokestinamos tik toje šalyje, kurioje asmuo yra rezidentas. Jei gyvenate Lietuvoje ir dirbate Norvegijos darbdaviui – pajamos apmokestinamos Lietuvoje.

Nors Lietuva su Norvegija turi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse, iš darbo santykių gaunamas užmokestis yra automatiškai apmokestinamas gyventojų pajamų mokesčiu (GPM).

Jei asmuo faktiškai Norvegijoje išbuvo ištisai ar su pertraukomis trumpiau nei 183 dienas, jam taikoma riboto apmokestinimo taisyklė ir jis gali pasirinkti apmokestinti Norvegijoje gautas pajamas nuolatinio rezidavimo šalyje – Lietuvoje. **Kaip tai padaryti:**

- iš anksto susitarti su darbdaviu Norvegijoje, jog iš darbo santykių gautos pajamos bus apmokestinamos Lietuvoje ir tam užpildyti reikiamą formą Norvegijoje. Pagal bendrą tvarką deklaruoti Norvegijoje pagal darbo sutartį gautas pajamas Lietuvos valstybinei mokesčių inspekcijai (VMI);

arba

- pasibaigus kalendoriniams metams atlikti mokesčių deklaraciją Norvegijoje ir susigrąžinti sumokėtus mokesčius, pateikus pažymą [FR0594](#) iš VMI, patvirtinančią, jog pajamos buvo apmokestintos Lietuvoje.

Jei darbuotojo fizinė darbo vieta faktiškai ir pagal darbo sutartį yra Norvegijoje ir dėl to asmuo praleidžia daugiau nei 183 dienas šalyje, mokesčiai mokami Norvegijoje. Jei norėsite susigrąžinti permokėtus mokesčius Norvegijoje, VMI galėsite išsiimti rezidavimo vietą patvirtinančią [FR0254](#) formą.

Atvykimo išmoka

Jei užsienyje gyvenote bent 5 pastaruosius metus, o grįžę neterminuotai įsidarbinate Lietuvoje pagal profesiją, įtrauktą į aukštą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, [sąrašą](#), ir gaunate ne mažesnę negu 4,1 MMA darbo užmokestį, galite pretenduoti į valstybės skiriamą vienkartinę [atvykimo išmoką](#) (4,1 MMA).

Dėl sąlygų kreipkitės į UŽT (el. paštu atvykimoismoka@uzt.lt)

[Nedarbo išmoka Lietuvoje](#) gali būti skirta UŽT registruotam bedarbiui, jei jis turi bent 12 mėn. nedarbo draudimo stažą per paskutinius 2,5 metų. Norvegijoje įgytas darbo stažas gali būti susumuotas „Sodrai“ pateikus [PD U1 formą](#).

Išmoka mokama 9 mėn., o ją apskaičiuojant atsižvelgiama į pajamas, gautas Norvegijoje.

[Nedarbo išmokos perkėlimas iš Norvegijos.](#)

Grįžę į Lietuvą galite dar 3 mėn. gauti Norvegijoje paskirtą nedarbo išmoką (norv. Dagpenger), pateikdami UŽT Norvegijoje išduotą [PD U2 formą](#). Išmokos dydis išliks toks, koks jau buvo apskaičiuotas Norvegijoje. Svarbu, kad iki išvykimo į Lietuvą bent 4 savaites gautumėte išmoką. Grįžę į Lietuvą per 7 d.

užsiregistruokite UŽT ir pateikite [PD U2 formą](#).

! Perkeliant nedarbo išmoką išsiregistruoti iš Norvegijos nereikia.

Motinystės/tėvystės/vaiko priežiūros išmokos

Vaiko priežiūros atostogų trukmė Lietuvoje – iki 3 m.

Norint gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros [išmokas](#), Lietuvoje reikia turėti bent 12 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą per pastaruosius 2 metus. Jei Lietuvoje įgyto stažo pritrūktų, būtų atsižvelgiama į Norvegijoje sukauptą stažą. Tokiu atveju „Sodra“ kreiptųsi į Norvegiją ir gautų patvirtinimą dėl jūsų stažo. **Sumuojant stažą būtina, kad asmuo per paskutinius 24 mėnesius būtų dirbęs Lietuvoje. Nustatant išmokos dydį, atsižvelgiama tik į Lietuvoje gautas pajamas.**

Vienkartinė išmoka gimus vaikui

Jei į Lietuvą grįžtate su vaiku iki 1 m., galite [kreiptis](#) į savivaldybę dėl vienkartinės išmokos gimus vaikui.

Išmoka vaikui

Vaikams iki 18 m. ([tam tikrais atvejais – iki 23 m.](#)) mokamos kas mėnesinės vaiko išmokos. Jei visa šeima iš Norvegijos grįžta gyventi į Lietuvą, vaiko išmokos bus skiriamos Lietuvoje. Jei tėvai dirba skirtingose šalyse, išmoką vaikui mokės ta valstybė, kurioje gyvena vaikas. Dažnai savivaldybė, prieš skirdama išmoką Lietuvoje, prašo pateikti įrodymą, kad vaiko išmokos (norv. Barnetrygd) mokėjimas Norvegijoje yra nutrauktas.

Šeimos ir darbo derinimas

Mamos ir tėčiai, auginantys vieną vaiką iki 12 m., įgyja teisę į [mamadienį ir tėvadienį](#) 1 kartą per 3 mėnesius. Auginantieji 2 ir daugiau vaikų iki 12 m. gali pasinaudoti 1 papildoma poilsio diena per mėnesį. 2 papildomos poilsio dienos per mėnesį priklauso kiekvienam iš tėvų, auginančių 3 ir daugiau vaikų iki 12 m.

Senatvės pensijos dirbusiems Norvegijoje

Minimalus darbo stažas pensijai Lietuvoje: 15 m.

Lietuvoje [senatvės pensija](#) skiriama asmenims:

- sulaukusiems senatvės pensijos amžiaus;
- turintiems bent minimalų pensijų socialinio draudimo stažą (minimalus stažas Lietuvoje – 15 metų).

Jei darbo stažo įgyto Lietuvoje pritrūks, bus pridėtas Norvegijoje įgytas stažas. Jei Norvegijoje nesukaupėte minimalaus stažo pensijai, galite [pridėti](#) Lietuvoje įgytą stažą.

Nustačius teisę į pensiją, kiekviena šalis mokės savo pensijos dalį: Norvegija mokės už Norvegijoje įgytą stažą, Lietuva – už Lietuvoje įgytą stažą. Atėjus pensiniam amžiui „Sodra“ pati susisieks su Norvegijos institucijomis dėl stažo patvirtinimo – jums patiems dėl stažo sumavimo rūpintis nereikia. Norėdami turėti teisę į Norvegijos senatvės pensiją, turite turėti penkerių metų socialinio draudimo stažą Norvegijoje.

Socialinio draudimo stažas Norvegijoje gali būti derinamas su socialinio draudimo stažu iš kitos EEE šalies, tačiau iš viso turi susidaryti bent penkerių metų bendras stažas. Norint taip sumuoti, turite turėti ne mažesnę nei vienerių metų Norvegijos socialinio draudimo stažą.

- Lietuvoje sukauptą stažą galite pasitikrinti internetu www.sodra.lt
- Norvegijoje sukauptą stažą, jei turite el. ID prisijungimus (MinID), galite pasitikrinti [internetu](#). Jeigu neturite, susisiekite su [Norvegijos darbo ir socialinės rūpybos tarnyba](#).

Pensinis amžius Norvegijoje ir Lietuvoje skiriasi. Pensiją Norvegija pradės mokėti tik tuomet, kai sulauksite pensinio amžiaus pagal Norvegijos įstatymus (šiuo metu Norvegijoje - 67 m., Lietuvoje - moterų pensinis amžius - 64 m., vyrų - 64 m. ir 6 mėn.).

Vairavimas Lietuvoje

Norvegijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas galioja kaip ir lietuviškasis, tad su juo galite drąsiai vairuoti ir Lietuvoje iki dokumento galiojimo pabaigos.

Norėdami [pasikeisti pažymėjimą į lietuvišką](#), papildomų egzaminų laikyti neturėsite. VĮ „Regitra“ padalinyje pateikite:

- asmens tapatybės kortelę ar pasą;
- vairuotojo medicininę pažymą;
- Norvegijoje išduotą vairuotojo pažymėjimą.

Jei jūsų šeimos nariai - Norvegijos piliečiai,

nepamirškite, kad norėdami būti Lietuvoje ilgiau nei 90 d. per pusmetį, jie turės gauti teisės gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimą. Jei į Lietuvą atvykstama kartu su LR piliečiu, užsieniečiai iškart gali kreiptis dėl nuolatinio teisės gyventi pažymėjimo. [Prašymą](#) reikia pateikti per 3 mėn. nuo atvykimo į Lietuvą dienos (svetainėje www.migracija.lt). Iš anksto pasirūpinkite reikalingais dokumentais (santuokos liudijimu, dokumentais, pagrindžiančiais, kad LR pilietis kurį laiką gyveno Norvegijoje ar kitoje ES valstybėje po 2004 m. gegužės 1 d. (pvz., Norvegijoje išduotas leidimas gyventi, nuomos ar darbo sutartis ir kt.).

! Deklaruoti gyvenamąją vietą Lietuvoje užsieniečiai gali tik nuvykę į savivaldybę ar seniūniją.

[Grįžimas iš Norvegijos. Ką reikia žinoti?](#)

© 2018.
Renkuosi Lietuvą